

مجلس شورای اسلامی در معرض آزمونی بزرگ
ادامه تحدید جمعیت در شرایط تهدید جمعیت

طرح «محدودسازی روش‌های جلوگیری از بارداری» در مجلس رأی می‌آورد؟

تاریخ: ۱۵ تیر ۱۳۹۳ - ۲۳:۱۸

کد خبر: ۶۵۷۳۲۹

طرح ۴ ماده‌ای «افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت» که یک فوریت آن در ۲۴ فروردین به تصویب رسید و برای بررسی بیشتر به کمیسیون بهداشت ارجاع شد، در حالی در آستانه تصویب قرار دارد که مولود جدید الخلقه‌ای به نام «طرح محدودسازی روش‌های دائمی جلوگیری از بارداری» از آن سوی این کمیسیون به مجلس ارائه شده که نه تنها در جهت افزایش جمعیت نیست، بلکه تنظیم خانواده و کنترل

جمعیت را با شدت دنبال می‌کند. این رفت و بازگشت‌های فرسایشی طرح میان کمیسیون‌ها و صحن علنی مجلس در حالی ادامه دارد که بر اساس مطالعات جمعیتی کشورمان تنها تا سال ۱۳۹۵ برای اصلاح سیاست‌های جمعیتی خود فرصت دارد.

طرح «افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت» با قید دو فوریت و با امضای ۸۲ نماینده اواخر اسفند سال گذشته به مجلس ارائه شده بود و در تاریخ ۲۴ فروردین امسال با قید یک فوریت تصویب و برای بررسی به کمیسیون بهداشت به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع داده شد. این کمیسیون بعد از بررسی طرحی را در مجلس معرفی کرد که تمام مواد آن و حتی عنوان آن نیز تغییر کرده بود. طرحی که در تاریخ ۲۴ فروردین امسال به مجلس ارائه شده بود «افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت» بود ولی عنوان طرحی که سخنگوی کمیسیون بهداشت ارائه داد «طرح محدودسازی روش‌های دائمی جلوگیری از بارداری» نام داشت که در تاریخ سوم تیرماه جاری مجلس به کلیات آن رای مثبت داد و طرح برای بررسی به کمیسیون ارجاع داده شد.

در همین تغییر عنوان نکات قابل تأملی وجود دارد: اول اینکه روش‌های دائمی جلوگیری از بارداری که در حال حاضر وجود دارند و انجام هم می‌شوند، متوقف نمی‌شوند بلکه محدود می‌شوند. در صورتی که بنا بر فتوای مراجع عظام تقلید این عمل حرام دانسته شده است. تصویب طرحی با این عنوان نه تنها اقداماتی را که تاکنون انجام می‌شده محدود نمی‌کند، بلکه فعالیت‌های غیرقانونی که در این حوزه انجام می‌شده را نیز قانونی می‌کند، مثل مواردی که علی مطهری نماینده مردم تهران سوم تیر جاری در صحن علنی مجلس بیان کرد و طی آن بدون رضایت زن و شوهر روش‌های دائمی جلوگیری از بارداری انجام می‌شود.

آنگاه که قانون می‌پیچد

علاوه بر این در ماده (۱) طرح ذکر شده در مجلس، تمامی اقدامات جراحی پیشگیری از بارداری به استثنای موارد مرتبط با تهدید سلامت ممنوع است. در این ماده به جای اعمال جراحی به اقدامات جراحی اشاره شده زیرا بسیاری از روش‌های پیشگیری از بارداری و عقیم‌سازی افراد از منظر پزشکی عمل جراحی به معنای خاص آن محسوب نمی‌شود و بسیاری از این اعمال در حاشیه دیگر جراحی‌ها مثل سزارین انجام می‌شود و

در این ماده اصلاً به آنها اشاره نشده است، در صورتی که در طرحی که نمایندگان در تاریخ 24 فروردین يك فوریت آن را تصویب کردند، آمده بود: تمامی اقدامات راجع به سقط جنین، عقیم‌سازی مانند وازکتومی، توبکتومی و هر گونه تبلیغات راجع به تحدید موالید و کاهش فرزندآوری ممنوع و مرتکب به مجازات مندرج در ماده 624 قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب خرداد 75 محکوم خواهد شد. در این ماده هیچ اشاره‌ای به سرنوشت روش‌های 13 گانه غیرجراحی پیشگیری از بارداری که سال‌ها به نام سلامت مادر و کودک انجام می‌شده نشده است.

اینکه وسایل پیشگیری از بارداری، انجام عمل‌های وازکتومی و توبکتومی یا حتی سقط جنین باید وجود داشته باشد شکی نیست ولی باید این اقدامات تحت نظر پزشک متخصص و با توجه به ضرورت انجام پذیرد. در تبصره ماده (1) طرح افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت که فروردین يك فوریت آن تصویب شد، آمده بود: فهرست موارد ضروری سقط جنین و پیشگیری ضروری از بارداری توسط وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و وزارت دادگستری ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد که این تبصره در طرح کمیسیون بهداشت لغو شد.

تحدید جمعیت در شرایط تهدید جمعیت

در ماده (2) این طرح به تبلیغات موضوع ماده (1) اشاره شده که اولاً باید امور آموزشی از تبلیغی، شناسایی و متخلفان به مراجع صالح قضایی معرفی شوند و در تبصره این ماده وزارت بهداشت و ارشاد و دادگستری را موظف کرده آیین‌نامه اجرایی در چارچوب برنامه‌ها و آموزش سلامت را تعیین کند، یعنی باز هم به نام آموزش سلامت که سالیان سال روش‌های پیشگیری از بارداری آموزش، اجرا و پیگیری می‌شد، همچنان تحت این نام ادامه یابد.

همچنین ماده (3) طرح کمیسیون بهداشت همه دستگاه‌ها را موظف به اجرای قانون برنامه سلامت بهداشت مادران و کودکان که سال‌ها وزارت بهداشت درصدد اجرای آن بوده، کرده است. بنابراین خواسته یا ناخواسته طرح پیشنهادی کمیسیون بهداشت مجلس که يك فوریت آن در 24 فروردین سال جاری رأی آورد، اهداف زیر را دنبال می‌کند:

1- قانونی کردن عقیم‌سازی دائمی؛ اقدامی که تاکنون با اینکه در عمل انجام می‌شده ولی به نام روش‌های قابل بازگشت از آن نام برده می‌شده است.

2- تثبیت برنامه سلامت بهداشت مادران و کودکان که وزارت بهداشت سال‌ها اجرای آن را دنبال می‌کرد و از این طریق آن را قانونی و اجرایی می‌کند.

3- ادامه روش‌های تنظیم خانواده و پیشگیری از بارداری به نام سلامت مادر و کودک.

حذف ماده (4) طرح «افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت» که لغو قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب 26/2/1372 بود.

خریدن زمان

برای رسیدن به سررسید 95

قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب سال 72 دارای 4 ماده است که در ماده 2 و 3 آن وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، آموزش عالی، بهداشت، ارشاد و سازمان صدا و سیما را موظف به اقداماتی در جهت ترویج و تبلیغ روش‌های پیشگیری از بارداری و اجرای برنامه‌های تنظیم خانواده کرده است و تازمانی که این قانون لغو نشود، لایحه یا بخشنامه‌های دولت غیرقابل اجراست چراکه تا قانون مصوب مجلس وجود داشته باشد، هیچ بخشنامه یا لایحه‌ای نمی‌تواند آن را نقض کند.

از طرفی سال 1395 آخرین فرصت برای اصلاح اشتباهات در حوزه کنترل جمعیت است؛ اشتباهاتی که به گفته مقام معظم رهبری همه ما در آن سهیم هستیم. به عبارتی بعد از عبور از سال 95 اصلاح وضع موجود به سختی امکانپذیر خواهد بود. با این وجود فرصت‌سوزی در تصویب قانونی متقن و شفاف در حوزه افزایش جمعیت و جلوگیری از کاهش باروری هیچ توجیهی نمی‌پذیرد.

در نهایت نیز با اعلام مجازات حبس برای خانواده‌ها در ازای پیشگیری از بارداری و مسکوت گذاشتن مواد تشویقی طرح اساس قانون جوری به افکار عمومی معرفی شد که با آزادی افراد و خانواده‌ها در مورد خصوصی‌ترین تصمیمات منافات دارد و اینطور بیان شد که در تمام این موارد نظام تصمیم می‌گیرد و در صورت

تخطي، زن و مرداني که از بارداري پيشگيري کنند به دو تا پنج سال حبس محکوم مي‌شوند، يعني با باري با کلمات و جابه‌جا کردن واژه‌ها نه تنها طرحي در آستانه تصويب قرار گرفته که تمام قوانين کنترل جمعيت و تنظيم خانواده قبلي را به قوت خود باقي نگه مي‌دارد، بلکه جامعه و افکار عمومي را نيز در مقابل هرگونه فعاليت در زمينه جلوگيري از کاهش جمعيت قرار مي‌دهد.